

NOTAT

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Prinsipper for økonomisk oppgjør mellom NTNU og SINTEF

Tilråding:

- Styret slutter seg til de fem prinsipper for økonomisk oppgjør mellom NTNU og SINTEF som er presentert i dette notatet
 - Administrasjonen bes arbeide videre med å inkludere disse i en ny rammeavtale mellom NTNU og SINTEF som skal gjelde fra 1. januar 2007.
-

1. Sammendrag

Som et ledd i institusjonaliseringen av samarbeidet mellom NTNU og SINTEF anbefales følgende prinsipper lagt til grunn for økonomisk oppgjør mellom de to institusjonene og tilsvarende prinsipper bør gjelde for tilsvarende samarbeid med andre eksterne aktører.

1. Oppgjør skal skje etter avtale mellom institutt (NTNU) og SINTEF-enhet
2. Den enkelte medarbeiders deltakelse i den andre parts virksomhet skal godkjennes av hovedarbeidsgiver.
3. Oppgjøret skal innebære en fordeling iht. ressursinnsats.
4. Oppgjørsformen skal fremme det faglige samarbeidet og gi rom for avlønning til den enkelte medarbeider.
5. I den grad synliggjøring av arbeid kan bidra til økt finansiering fra offentlig myndighet, skal oppgjøret gå institusjonelt.

I praksis skal oppgjør for NTNU-ansattes deltakelse i SINTEFs virksomhet normalt skje etter følgende to modeller, hvor modell 1 skal være hovedmodellen.

Modell 1: Oppgjøret går i sin helhet til NTNU-instituttet basert på en prosentandel av utfakturert timepris eller en avtalt timepris. Ekstrabetaling til de NTNU-ansatte er instituttets ansvar og utbetales fra NTNU etter gjeldende regler og avtaler.

Modell 2: Honorar for ekstraarbeid ut over NTNU-arbeidstid utbetales direkte fra SINTEF til de NTNU-ansatte mens dekningsbidrag og oppgjør knyttet til arbeid innenfor NTNU-arbeidstid går til instituttet. Denne modellen er spesielt aktuell i forbindelse med rådgiveravtaler.

Tilsvarende modeller benyttes for SINTEF-ansattes deltakelse i NTNUs virksomhet.

Professor II tilsettes alltid ved NTNU med utbetaling av lønn fra NTNU. Når SINTEF finansierer en professor II-stilling ved NTNU, behandles dette normalt som et bidragsprosjekt hvor satser for dekningsbidrag og eventuelle driftsmidler avtales i hvert enkelt tilfelle.

I forbindelse med rådgiveravtaler skal SINTEF generelt yte dekningsbidrag til NTNU for indirekte kostnader.

2. Bakgrunn

Det har i løpet av de siste 15 årene blitt gjennomført en rekke utredninger om samarbeidet mellom NTNU og SINTEF. Etableringen av Gemini-sentre fra 2003 representerte en milepæl i utviklingen av samarbeidet. Utredningen om *Strategisk samarbeidsmodell for NTNU og SINTEF*, som ble sluttført i januar 2005, ga grunnlaget for et felles vedtak i de to styrene i februar 2005 om strategisk samarbeid mellom NTNU og SINTEF, S-sak 7/05.

Saken ble fulgt opp med et vedtak i styret i desember 2005 (S-sak 94/05) hvor administrasjonen ble bedt om å følge opp en rekke forhold knyttet til samarbeidet mellom de to institusjonene, deriblant følgende:

”Administrasjonen bes utvikle en modell for økonomisk samhandling som sikrer en rimelig ressursfordeling, tilfredsstillende behov for transparente transaksjoner og synliggjør institusjonenes innsats i felles prosjekter.”

For å utrede dette ble det nedsatt en styringsgruppe med representanter fra NTNU og SINTEF og en egen NTNU-arbeidsgruppe med medlemmer fra Økonomiavdelingen og Organisasjonsavdelingen samt en ansatt fra et institutt med omfattende samarbeid med SINTEF.

Grunnlaget for arbeidet var vedtaket fra desember 2005 og tidligere utredninger. Foruten den nevnte strategiutredningen framheves utredningen fra en dekannguppe (”firerbanden”) i 1999, og et forslag til avtale om retningslinjer for det operative samarbeidet, som ikke ble implementert da den forelå i 2001. En forutsetning for arbeidet har vært å legge grunnlaget for en sterkere institusjonalisering av samarbeidet.

3. Kartlegging

For å framskaffe oppdatert kunnskap om hvordan samarbeidet fungerer, har arbeidsgruppen gjennomført en kartlegging. Kartleggingen ble gjennomført ved en serie intervjuer med ledelsen ved 10 institutter. En slik begrenset kartlegging gir ikke noe totalbilde, men det ble lagt vekt på at utvalget av institutter skulle vise mangfoldet i praktiseringen av samarbeidet.

Kartleggingen viste da også stor variasjon innenfor samarbeidet, både i forhold til omfanget og typen av formalisering. Den viste også at det enkelte steder var etablert ordninger som kan bryte eller være motstridende til de forutsetningene som ligger i styrevedtaket fra desember 2005 og de prinsippene som er foreslått i dette notatet. Oppsummert viste kartleggingen følgende praksis innenfor noen områder:

- **NTNU-instituttets rolle knyttet til involvering i den eksternfinansierte virksomheten:**
 - Varierte fra tung involvering til nesten ingen
- **Samarbeidsorganer:**
 - Varierte fra formaliserte samarbeidsorganer til sporadiske samtaler mellom lederne
- **Samarbeidsavtaler:**
 - Varierte fra omfattende avtaleverk (strategisk/Gemini) til ad hoc prosjektavtaler
- **Oppgjørsformer:**
 - Varierte fra at alt går via instituttet til at alt går direkte til den ansatte
- **Fellesressurser:**
 - Varierte mellom spleiselag og fakturering

En nærmere beskrivelse spesielt av de oppgjørsformer som eksisterer følger under punkt 4.

4. Hovedprinsipper for økonomisk samhandling

Med dette utgangspunktet har man derfor valgt å utarbeide noen hovedprinsipper for hvordan den økonomisk samhandlingen mellom NTNU og SINTEF skal fungere. Det er en naturlig forutsetning at prinsippene ikke bare er spesielle for samarbeidet mellom NTNU og SINTEF, men også gjelder for tilsvarende samarbeid med andre eksterne aktører. Nedenfor følger en oversikt over de prinsipper som foreslås, og videre en utdyping av hva som ligger bak dem:

1. Oppgjør skal skje etter avtale mellom institutt (NTNU) og SINTEF-enhet
2. Den enkelte medarbeiders deltakelse i den andre parts virksomhet skal godkjennes av hovedarbeidsgiver.
3. Oppgjøret skal innebære en fordeling iht. ressursinnsats.
4. Oppgjørsformen skal fremme det faglige samarbeidet og gi rom for avlønning til den enkelte medarbeider.
5. I den grad synliggjøring av arbeid kan bidra til økt finansiering fra offentlig myndighet, skal oppgjøret gå institusjonelt.

De to første prinsippene skal forankre den institusjonelle siden av samarbeidet, og underbygge instituttets og SINTEF-enhetens overordnede ansvar og trygghet for egen styring og måloppnåelse. Spesielt for instituttene ved NTNU vil dette i større grad kunne bidra til bedre muligheter for å vurdere den enkelte medarbeiders innsats opp imot instituttets totale virksomhet. Prinsippene vil sannsynligvis for enkelte oppfattes som kontroversielle i forhold til dagens praksis, som i større grad er preget av individualisme og frihet til å gjøre disse vurderingene på egen hånd. Likevel anses prinsippene som viktig for å oppnå større grad av institusjonalisering og styrking av enhetenes virksomhetsstyring. Prinsippene ivaretar behovet for større åpenhet, som også vil være til beste for den enkelte medarbeider. I den grad det skulle være etiske problemstillinger som oppstår i lys av samarbeidet, vil dette i langt større grad kunne avklares før samarbeidet inngås, noe som vil skape trygghet for den enkelte i arbeidshverdagen.

Det tredje prinsippet skal sikre at institusjonene får dekket de kostnader som de hver for seg bidrar med i samarbeidet, herunder lønnskostnader, direkte og indirekte kostnader. Prinsippet er i tråd med de formelle regler som stilles til fullfinansiering gjennom reglementet for forvaltning av eksternt finansiert virksomhet ved universiteter og høyskoler (F-35-02). Større behov for fordelingsnøkler

som sørger for ensartet praksis vil være en naturlig følge av dette, og det vil derfor være nødvendig at institusjonenes respektive administrasjoner gjennomfører forhandlinger som kan skape enighet omkring en riktig fordelingsnøkkel.

Prinsipp nummer fire skal understreke at disse oppgjørsformene er ment å bidra til en styrking av det faglige samarbeidet både på individuelt og institusjonelt nivå. I tillegg skal de gi det nødvendige rommet for personlig avlønning, som er en viktig effekt av samarbeidet i dag.

Det siste prinsippet er ment å bidra til og synliggjøre institusjonenes innsats i spesielle aktiviteter som kan gi uttelling i form av finansiering fra offentlige myndigheter. For NTNU sitt vedkommende, blir institusjonen målt på graden av aktivitet innenfor EU- og Forskningsrådprosjekter ved vurdering av størrelsen på tildelingen fra Kunnskapsdepartementet. For å sikre fullstendighet omkring dette er det derfor avgjørende med en institusjonell oppgjørsform.

5. Økonomiske oppgjørsformer

Kartleggingen har vist at for hoveddelen av samarbeidet er prosjektsamarbeid det vesentligste elementet, og følgende tre modeller kan karakterisere variasjonen:

Modell 1: Oppgjøret går i sin helhet til NTNU-instituttet basert på en prosentandel av utfakturert timepris eller en avtalt timepris. Ekstrabetaling til de ansatte er da instituttets ansvar og utbetales fra NTNU etter gjeldende regler og avtaler.

Modell 2: I denne modellen utbetales en del direkte fra SINTEF til de NTNU-ansatte og en del til instituttet. Så vel samlet sum til institutt og ansatt som fordelingen varierer. Fordelingen kan ta hensyn til om arbeidet antas utført som ekstraarbeid/overtid eller ikke.

Modell 3. Etter denne modellen skjer det bare en utbetaling direkte fra SINTEF til den NTNU-ansatte. Det gis dermed ingen kompensasjon til instituttet for bruk av NTNUs ressurser.

Ordningen med rådgiveravtaler er utbredt og er vanligvis kombinert med oppgjør etter modell 2 eller 3. Avtalene inneholder vanligvis en avtale om et visst omfang på prosjektdeltakelse i løpet av et år og kan også inneholde avtale om fast utbetaling. Ved prosjektdeltakelse uten rådgiveravtale kan det inngås en avtale som regulerer betingelsene for deltakelsen i det enkelte prosjekt.

En rekke SINTEF-ansatte er tilsatt som professor II ved NTNU. Forutsetningen for status som professor II er tilsetting ved og utbetaling av lønn fra NTNU. Ved annen deltakelse i undervisningen kan oppgjør skje både direkte til den ansatte og til SINTEF. SINTEF-ansattes deltakelse i veiledning i master- og doktorgradsstudiene skjer som hovedregel uten godtgjørelse fra NTNU.

6. Vurdering av dagens oppgjørsformer

Modell 3 slik den er beskrevet overfor vil ikke kunne oppfylle alle de fem prinsippene som er beskrevet tidligere i dette notatet. Spesielt vil dette være et klart brudd på prinsipp nr. 3, som skal sikre en rimelig ressursfordeling og tilfredsstillende reglementets krav til fullfinansiering. Videre vil risikoen for at andre prinsipper ikke oppfylles sannsynligvis også være større ved bruk av denne modellen. De to andre modellene vil i sin form kunne oppfylle prinsippene ved riktig praktisering.

Modell 1 og 2 har hver sine fordeler. Modell 1 gir den tydeligste institusjonsforankringen og enkelt oppgjør mellom NTNU og SINTEF. Den gir også størst fleksibilitet og styringsmulighet med hensyn til honorering av instituttpersonalet etter samlet innsats. For enkelte kan også muligheten for pensjonsgivende tillegg være viktig.

Det generelle regelverket som regulerer NTNUs lønnspolitikk gir store muligheter for å gi sine medarbeidere tilleggslønn. Praktiseringen forutsetter imidlertid at det inngås særskilte avtaler med arbeidstakerorganisasjonene. Erfaringene med særavtalen fra år 2000 om honorering for arbeid på eksternt finansierte prosjekter tilsier at dette håndtert på en god måte ikke blir noe problem.

Modell 2 bryter i mindre grad med etablert praksis, samtidig som hovedprinsippene ivaretas. Det antas at denne modellen spesielt vil være aktuell i forbindelse med rådgiveravtaler.

En fordel med modell 1 er at de ansatte får bare en arbeidsgiver å forholde seg til. På den annen side kan det også i enkelte sammenhenger for NTNU-ansatte oppfattes som en fordel med et formelt tilsetningsforhold til SINTEF. Motsatt vei er som nevnt tilsetting ved NTNU en forutsetning for status som professor II.

7. Oppsummering og videre framdrift

Med utgangspunkt i de foreslåtte prinsipper for økonomisk samhandling mellom NTNU og SINTEF foreslås to ulike modeller for hvordan oppgjør mellom de to institusjonene skal fungere. I tillegg kan det være behov for unntak som må håndteres spesielt. Prinsippene og modellene vil være viktige elementer i en ny rammeavtale mellom NTNU og SINTEF. Den gjeldende rammeavtalen mellom de to institusjonene er fra 1995, og det vil være naturlig å oppdatere denne blant annet på bakgrunn av dette arbeidet.

Målsetningen for det videre arbeidet blir derfor å utarbeide en ferdig rammeavtale til et felles styremøte i desember 2006. Parallelt med dette arbeidet må de praktiske tilpasninger til rammeavtalen gjennomføres slik at avtalen kan implementeres fra 1. januar 2007. Administrasjonene ved NTNU og SINTEF får i oppgave å gjennomføre dette arbeidet.